

ÅRSREDOVISNING JUSTITIEKANSLERN 2020

Dnr 2020/7331

Innehåll

Inledning	3
RESULTATREDOVISNING	5
1. Verksamhetsöversikt	5
2. Återrapporteringskrav och uppdrag m.m.	8
3. Tillsyn	10
4. Skadestånd inklusive rättegångar	15
5. Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar	22
6. Rättshjälp inklusive rättegångar	25
7. Övriga rättegångar	27
8. Övriga ärendeslag	29
9. Tabeller	31
FINANSIELLA DOKUMENT	34
Resultaträkning	34
Balansräkning	35
Anslagsredovisning	36
Tilläggsupplysningar och noter	37
Sammanställning över väsentliga uppgifter	45
Underskrift	46

Sändlista (i pdf-format)

Justitiedepartementet	justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se
Finansdepartementet	fi.arsredovisning@regeringskansliet.se
Arbetsgivarverket	registrator@arbetsgivarverket.se
Ekonomistyrningsverket	registrator@esv.se
Riksdagens utredningstjänst	petita@riksdagen.se
Riksrevisionen	arsredovisning@riksrevisionen.se
Statskontoret	registrator@statskontoret.se
Konstitutionsutskottet	registrator.riksdagsforvaltningen@riksdagen.se

JUSTITIEKANSLERNS 307:e VERKSAMHETSÅR

Ännu ett år har passerat och det är dags för mig att skriva min tredje årsredovisning. Det gångna året har för oss präglats av coronapandemin och de anpassningar av verksamheten som den har fört med sig. De största förändringarna är inte oväntat att vi i stor utsträckning har arbetat hemifrån, att möten har fått äga rum digitalt och att sedvanliga sociala aktiviteter har fått stryka på foten. Detta har naturligtvis inneburit stora påfrestningar för verksamheten. Det har dock varit en stor tillfredsställelse att kunna konstatera att vår verksamhet är så robust att den fungerar förhållandevis väl även under sådana extraordinära förhållanden. Trots pandemin har vi kunnat fullgöra vårt uppdrag med i stort sett bibehållen effektivitet i ärendehantering. Det har visat sig vara särskilt värdefullt att vi utnyttjar möjligheten till delegation på ett ändamålsenligt sätt, vilket bidrar till hög effektivitet samtidigt som resurserna kan användas där de bäst behövs.

En omständighet av stor betydelse är att vi under året har infört ett nytt ärendehanteringssystem. Sedan i början av november arbetar vi helt digitalt. Övergången har, trots de hinder som pandemin medfört, gått förhållandevis smärtfritt och vi har kunnat konstatera att förutsättningarna att arbeta hemifrån har förbättrats väsentligt genom digitaliseringen. Det har dock inte gått att undvika vissa initiala svårigheter, vilka bland annat har sin grund i att vi till att börja med har kvar en hel del pappersakter. Vi har ännu inte heller fullt ut kunnat utnyttja alla de effektiviseringar som det nya ärendehanteringssystemet möjliggör. Digitaliseringen har lett till en viss tidsutdräkt i ärendehantering under årets sista månader och i konsekvens därmed något ökade omloppstider. Trots detta får årets resultat anses vara mycket tillfredsställande då vi i stor utsträckning och trots rådande förhållanden håller de tidsmål som vi i vår verksamhetsplan har bestämt för olika ärendetyper.

Som jag har framhållit i tidigare årsredovisningar är Justitiekanslern en modern arbetsplats där det där svärfångade begreppet ”högt i tak” väl beskriver arbetsklimatet. I likhet med tidigare år har även denna årsredovisning färdigställts av medarbetarna och mig gemensamt. Arbetssättet ger det mervärdet att medarbetarna får god kännedom om myndighetens resultat och utveckling.

Ärendehanteringens beskrivs närmare i följande avsnitt. Vi har under året haft vad som kan betecknas som ett normalt inflöde av ärenden. Det har inte heller detta år förekommit några s.k. massärenden som vissa tidigare år medfört en högre ärendemängd än vad som brukar vara fallet. Vi har kunnat konstatera att komplexiteten i och omfattningen av våra rättegångar har ökat.

Under de senaste åren har vi intensifierat vår tillsynsverksamhet och utvecklat formerna för densamma. Dessvärre har pandemin medfört att vi under året inte har kunnat bedriva någon tillsyn på plats ute hos myndigheterna. Vi har trots detta genomfört flera tillsynsprojekt där granskningen skett i våra egna lokaler. I syfte att tillsynen ska resultera i en förbättrad verksamhet hos berörda myndigheter har vi även detta år ägnat kraft åt att följa upp hur anmärkningar i tidigare tillsynsbeslut har tagits om hand. Uppföljning ingår numera som en naturlig del i tillsynsärendena.

Gruppen tryck- och yttrandefrihetsärenden är inte antalsmässigt så stor. Frågorna är dock av särskild betydelse på grund av sin koppling till grundläggande värden i vår demokrati och med tanke på Justitiekanslerns exklusiva åklagarroll. Vårt uppdrag innebär å ena sidan att värna det fria ordet men å andra sidan att sätta gränserna för vad som får sägas. Dessa ärenden ägnas därför regelmässigt särskild uppmärksamhet. Vid förra årsskiftet infördes en ny bestämmelse om ansvarsfrihet för äldre information (se 6 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen). Bestämmelsen i fråga har tillämpats i ett flertal ärenden under året och lett till att ett inte ringa antal förundersökningar och åtal fått läggas ner.

Det har varit fortsatt stabilt när det gäller våra medarbetare. Vi har trots allt även detta år gjort några rekryteringar och då kunnat konstatera att vi kan attrahera mycket kompetenta kandidater till våra tjänster. Att vara en attraktiv arbetsgivare är emellertid inte något som kommer av sig självt utan är beroende av att det finns en väl fungerande administration och en ledningsfunktion som förmår att både ställa krav och att skapa en god arbetsmiljö.

Även detta år har vi haft fokus på vår arbetsmiljö och tillämpat den nya ordning i fråga om organisation och ansvarsfördelning som vi införde under förra året. Just arbetsmiljön har inneburit en hel del utmaningar detta år genom att medarbetarna arbetat i hemmet i stor utsträckning, där den fysiska arbetsmiljön som regel är sämre. Vi har tillhandahållit hjälpmedel i form av bl.a. skärmar, tangentbord samt i några fall även kontorsstolar. Därutöver har vi utvecklat möjligheterna till digitala möten genom Teams samt förbättrat uppkopplingen till arbetsplatsens nätverk. Vi har vidare varit måna om att ha kontinuerliga kontakter med medarbetarna digitalt och via telefon eftersom den dagliga samvaron har inskränkts betydligt. Det omfattande arbete för förbättrad säkerhet som påbörjades redan under 2018 och som i stora delar slutfördes under förra året har nu nått vägs ände. Under årets sista månad påbörjade den sista delen av det arbetet genom att upphandla en konsult för att se över vår informationssäkerhet.

Utöver den verksamhet som redovisas i det följande har vi under året, liksom tidigare år, tagit emot och besökt olika myndigheter för att diskutera skadereglering eller tillsynsfrågor. Vi har också presenterat vår verksamhet för både juridikstudenter och utländska besökare. Flertalet av dessa träffar har skett digitalt. Justitiekanslerns medarbetare är efterfrågade som föreläsare och har bland annat utbildat poliser och åklagare. Jag har för egen del deltagit i olika debatter och seminarier samt haft ett stort antal mediekontakter.

Mari Heidenborg

RESULTATREDOVISNING

1 VERKSAMHETSÖVERSIKT

1.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Justitiekanslern har fem huvuduppgifter; att utöva en extraordinär tillsyn över den offentliga förvaltningen, att reglera skador för vilka staten ansvarar i förhållande till enskilda, att företräda staten i rättegångar, att vara exklusiv åklagare i mål om tryck- och yttrandefrihetsbrott samt att fungera som regeringens juridiska rådgivare.

Vid sidan av dessa huvuduppgifter utövar Justitiekanslern tillsyn över domstolars och myndigheters beslut i frågor om rättshjälp och över Sveriges advokatsamfunds disciplinverksamhet samt när det gäller tillämpningen av viss lagstiftning som särskilt påverkar enskildas integritet. Justitiekanslern utövar också i särskilda fall statens arbetsgivarfunktion.

Hos Justitiekanslern arbetar förutom justitiekanslern, som är myndighetschef, byråchefer, föredragande, beredningsjurister, notarier, jurister samt administrativ personal. Jurist är en ny tjänstetitel som tillkommit under året efter att Justitiekanslern inte längre får notarier. Myndigheten är indelad i fyra sakenheter och en administrativ enhet. Varje sakenhet leds av en enhetschef som är byråchef. En av byråcheferna är också kanslichef. Den administrativa enheten leds av en administrativ chef.

I avsnitt 1 lämnas en översikt av Justitiekanslerns verksamhet under året. I avsnitt 2 återrapporteras kompetensförsörjning och uppdrag m.m. Därefter följer en närmare beskrivning av verksamheten under rubrikerna Tillsyn, Skadestånd inklusive rättegångar, Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar, Rättshjälp inklusive rättegångar, Övriga rättegångar och Övriga ärendeslag.

1.2 JUSTITIEKANSLERN 2020 – EN ÖVERSIKT

Justitiekanslern är en liten myndighet med ett omfattande uppdrag. Arbetsbördan är stor. Arbetsmängden bestäms av ett ärendeinflöde som inte går att påverka. Ett stort antal rättegångar, av vilka flera är omfattande, har utgjort en särskild utmaning under året.

Som framhållits i tidigare årsredovisningar innebär den omständigheten att alla anställda på myndigheten deltar i utvecklingsarbetet och gemensamt enas om verksamhetsmålen att förändringar som genomförs inte bara accepteras av medarbetarna utan att de även bidrar till att skapa en god arbetsmiljö och ett gemensamt engagemang för genomförandet av myndighetens uppdrag.

Ärendehandläggningen under året

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	1 010	1 310	2 740
<i>Inkomna ärenden</i>	7 815	7 498	7 823
<i>Avgjorda ärenden</i>	7 229	7 725	9 253
<i>Utgående balans</i>	1 596	1 010	1 310

Ovanstående tabell, nedbruten i antalet inkomna, avgjorda och balanserade ärenden 2020 fördelat på olika ärendetyper redovisas i **tabell 1** (s. 32). Av **tabell 2** (s. 33) framgår under vilka år de ärenden som balanserats till 2021 har kommit in. **Tabell 3** (s. 34) visar Justitiekanslerns uppfyllelse av verksamhetsmålen per den 31 december 2020 enligt myndighetens verksamhetsplan för 2020.

År 2020 registrerades 7 815 ärenden, vilket var 317 fler än året dessförinnan. Det var främst skadeståndsanspråken och ärenden inom ramen för tillsynen över myndigheters och domstolars beslut i frågor om rättshjälp som ökade samtidigt som övriga ärenden minskade något.

Under året avgjordes 7 229 ärenden, vilket var knappt 500 färre än året innan. Antalet balanserade ärenden ökade från 1 010 ärenden till 1 596 ärenden. En förklaring till detta är den rådande situationen med coronapandemin, vilken har gjort att färre ärenden har kunnat expedieras. En annan orsak är att Justitiekanslern har bytt ärendehanteringssystem och påbörjat ett omfattande arbete med digitalisering av myndigheten.

Målen för handläggningstider av ärenden som satts upp i verksamhetsplanen har uppnåtts i den stora merparten av ärendena, se tabell 3.

Tillsyn och skadereglering är de ärendeslag som dominerar verksamheten på myndigheten.

Sedan 2017 har Justitiekanslerns tillsynsverksamhet intensifierats. Under 2020 har delar av tillsynsverksamheten dock fått begränsas på grund av den rådande pandemin. Under året inleddes sex initiativärenden och åtta sådana ärenden avgjordes. Med anledning av pandemin genomfördes ingen inspektion med besök på plats hos en myndighet. Istället fokuserade Justitiekanslern på granskningar som kunnat ske i myndighetens egna lokaler och genomförde på det sättet fyra tillsynsprojekt.

En annan viktig del av tillsynen är den årliga granskningen av myndigheternas ärendeförteckningar. Årets granskning av förteckningarna föranledde ett betydande antal påpekanden och 23 fall av kritik.

Ett stort antal tillsynsärenden aktualiseras genom klagomål från enskilda. Endast ett fåtal av dessa föranleder någon närmare granskning.

Skaderegleringen och de rättegångar som den genererar är den del av verksamheten som tar mest resurser i anspråk. Som regel utgör ungefär hälften av antalet inkomna ärenden anspråk på skadestånd mot staten. Under 2020 utgjorde antalet inkomna skadeståndsärenden närmare 48 procent av det totala antalet inkomna ärenden. Vid årets utgång pågick 64 rättegångar gällande skadestånd.

Skaderegleringen innefattar en form av tillsyn. Skaderegleringsärenden kan också ge upphov till tillsynsåtgärder. Det kan t.ex. gälla att frågor angående rutiner och ärendehantering hos myndigheterna, som det kan finnas skäl att utreda närmare ur ett rent tillsynsperspektiv, uppmärksammas.

Antalet inkomna anspråk på ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder (frihetsberövandelagen) uppgick till 2 412 ärenden, varav 95 avsåg omprövning. Ersättning beviljades helt eller delvis i närmare 90 procent av de under året avgjorda ärendena.

Anspråken i övrigt avser främst anspråk enligt bestämmelserna i skadeståndslagen om skadestånd vid fel eller försummelse vid myndighetsutövning och vid överträdelser av Europakonventionen. Av närmare 1 100 avgjorda ärenden beviljades ersättning i cirka 16 procent.

Under 2020 inleddes 57 förundersökningar på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området. Det väcktes sex åtal, varav flera har varit relativt omfattande. Vid årets utgång pågick sex rättegångar i tryck- och yttrandefrihetsmål.

Antalet inkomna ärenden inom ramen för tillsynen över myndigheters och domstolars beslut i frågor om rättshjälp uppgick till 2 262, vilket är en viss ökning. Justitiekanslern överklagade under året 46 beslut.

I januari biföll Högsta domstolen Girjas samebys talan mot staten angående ensamrätt till fiske och jakt efter småvilt inom samebyns område.

På regeringens uppdrag bevakade Justitiekanslern i början av året statens rätt när ett australiensiskt gruvbolag framställde krav enligt Energistadgefördraget. I mars tillbakavisade Justitiekanslern kravet.

Justitiekanslern har under året vid ett tillfälle påkallat prövning i Högsta domstolen inom ramen för Justitiekanslerns granskning av Sveriges advokatsamfunds disciplinära verksamhet.

Justitiekanslern anlitas flitigt som remissinstans av Regeringskansliet. Under året besvarades 107 remisser.

2 ÅTERRAPPORTERINGSKRAV OCH UPPDRAG M.M.

2.1 PROGNOSE

Justitiekanslern har lämnat prognoser enligt vad som föreskrivits i regleringsbrevet för 2020.

2.2 SJUKFRÅNVARO

<i>Sjukfrånvaro (%)</i>	2020	2019	2018
<i>Totalt</i>	4,13	2,66	2,15
<i>Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro</i>	76,61	56,21	59,10
<i>Kvinnor</i>	5,54	3,20	2,89
<i>Män</i>	0,99	1,63	0,91
<i>Anställda 30–49 år</i>	3,24	2,94	2,63
<i>Anställda 50 år och äldre</i>	6,69	2,52	-

De anställdas totala sjukfrånvaro redovisas i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro och sjukfrånvaro fördelad på kön. Sjukfrånvaro för anställda under 29 år redovisas inte med hänsyn till att uppgifterna kan hänföras till enskilda individer, se Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 7 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Det kan anmärkas att enstaka längre sjukskrivningar på en liten myndighet får stor påverkan på procentalen för sjukfrånvaron.

2.3 ANALYS, BEDÖMNING OCH RESULTATINDIKATORER

Redovisningen innehåller analyser och bedömningar av verksamhetens resultat under respektive avsnitt. De av myndigheten fastställda målen i verksamhetsplanen för 2020 och hur dessa mål uppfylls används som resultatindikatorer. Hur målen uppfylls redovisas under respektive avsnitt.

Någon beräkning av styckkostnaden per ärende fördelat per ärendetyp görs inte. Justitiekanslern är undantagen från kravet i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

2.4 REDOVISNING AV INDIVIDBASERAD STATISTIK

Justitiekanslern för i huvudsak statistik utifrån antalet ärenden och inte på individnivå. Det är därför ogörligt att uppdelat statistiken efter kön, annat än ifråga om antalet anställda.

2.5 FÖRDELNING AV KOSTNADER

Justitiekanslern är inte indelad i olika verksamhetsområden utan betraktas som en

enda verksamhet. Någon fördelning av intäkter och kostnader enligt 3 kap. 2 § första stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag görs därför inte.

2.6 KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Att arbeta hos Justitiekanslern är attraktivt och kvalificerade personer söker lediga anställningar här.

Justitiekanslern deltar varje år i det rekryteringsprogram som riktar sig till blivande assessorer vid samtliga överrätter, det s.k. Stockholmspaketet. På grund av pandemin ställdes dock detta in under året. Det förekommer en hel del underhandsförfrågningar om kommande vakanser och om möjligheten till anställning hos Justitiekanslern.

Av medarbetarna på den administrativa enheten har flertalet tidigare erfarenhet av arbete vid domstol eller på andra myndigheter inom rättsväsendet.

Personalomsättningen har varit förhållandevis låg under året. Fyra personer, varav två redan var tjänstlediga för annan tjänst, avslutade sina anställningar här och en av byråcheferna gick i pension vid årsskiftet. I december fattade regeringen beslut om anställning av en ny byråchef hos Justitiekanslern. Därutöver har en byråchef, tre föredragande och tre jurister påbörjat sina anställningar. Vidare har två föredragande rekryterats, vilka påbörjar sina respektive anställningar under 2021.

Ett antal personer har varit tjänstlediga under året.

Justitiekanslern har under många år tagit emot notarier som hos Justitiekanslern har fullgjort de första sex månaderna av sin notariemeritering, s.k. pakettjänster. De senaste åren har myndigheten haft tre notarier som har gått parallellt. Under 2020 slutade Justitiekanslern att få notarier inom ramen för sådana pakettjänster. Justitiekanslern har därför anställt tre yngre jurister på tidsbegränsade anställningar.

Antalet årsarbetskrafter uppgick under 2020 till 38. Vid utgången av 2020 var 32 kvinnor och 13 män anställda på myndigheten.

2.7 UPPDRAG

Mottagande av nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning för praktik

Justitiekanslern har 2020 inte haft möjlighet att erbjuda sådana anställningar.

Möten inom de internationella oljeskadefonderna

Justitiekanslern har sedan 2003 regeringens uppdrag att företräda Sverige i möten inom de internationella oljeskadefonderna. Justitiekanslern har under året företrätt Sverige vid ett möte. Uppdraget redovisas till regeringen genom skriftliga rapporter.

3 TILLSYN

3.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	39	51	65
<i>Inkomna ärenden</i>	1 127	1 141	1 170
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	1 166	1 192	1 235
<i>Avgjorda ärenden</i>	1 105	1 151	1 184
<i>Utgående balans</i>	61	39	51

Av samtliga ärenden som kommit in under året har tillsynsärenden utgjort 14 procent.

Omfattningen av Justitiekanslerns tillsyn framgår av 2 och 3 §§ lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn samt 3 § förordningen (1975:1345) med instruktion för Justitiekanslern.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan för 2020 angavs följande specifika mål för myndighetens rättsliga tillsyn:

- Justitiekanslern ska även fortsättningsvis sträva efter att förenkla handläggningen. Handlingar eller muntliga upplysningar kan t.ex. inhämtas mera formlöst, varvid dokumentation sker i akten.
- För klagomål som kan avslutas utan vidare utredningsåtgärder bör ett brevsvaret ha skickats till klaganden inom en månad från det att ärendet kom in till myndigheten.
- För ärenden där remittering eller utredning av någon omfattning krävs bör ärendet vara avslutat inom tio månader.
- Tillsynen bör vara särskilt inriktad på frågor som rör grundläggande fri- och rättigheter, rättssäkerhet samt offentlighet och sekretess.
- Granskningen av myndigheternas ärendeförteckningar bör vara avslutad senast den 30 juni.
- Justitiekanslern bör genomföra inspektioner och andra granskningar under året. Ansvaret för planering och genomförande av inspektioner och sådana granskningar ligger på enheterna, var för sig eller i samarbete mellan enheterna.
- Beslut från en inspektion bör vara färdigställt inom sex veckor efter det att inspektionen avslutades.
- Ett initiativärende som innefattar en s.k. skrivbordsinspektion bör avslutas inom tre månader från det att det underlag som ska granskas är inhämtat.

Jämfört med föregående år har Justitiekanslerns tillsynsverksamhet under året minskat något till följd av coronapandemin. Det har inte funnits förutsättningar för att genomföra några inspektioner på plats. Justitiekanslern har dock trots rådande omständigheter kunnat genomföra fyra tillsynsprojekt under året.

Av de 1 127 tillsynsärenden som registrerades under året anhängiggjordes 864 genom anmälan från enskilda, sex på Justitiekanslerns eget initiativ och två genom

anmälan från en annan myndighet. Av övriga inkomna ärenden avsåg 227 ärende-förteckningsärenden enligt 29 § myndighetsförordningen (2007:515), två tillsynsprojekt och 26 protokoll från personalansvarsnämnder.

Kritik uttalades i 29 av de 1 105 tillsynsärenden som avgjordes under året. Därutöver gjordes i fyra ärenden uttalanden i någon form. Ytterligare nio anmälnings- eller initiativärenden där Justitiekanslern inhämtat yttranden från berörda myndigheter avslutades utan någon ytterligare åtgärd.

I 32 procent av de remitterade ärendena uttalades kritik. Sett till det totala antalet tillsynsärenden som avgjordes under året uttalades kritik i ungefär 2,5 procent av dessa.

En del av tillsynsverksamheten har varit inriktad på att följa upp hur de anmärkningar som gjorts i tidigare tillsynsbeslut omhändertagits av berörda myndigheter. Sådan uppföljning har under året skett bl.a. avseende beslut som berört Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Det förekommer också att Justitiekanslern håller möten eller utbildningar med myndigheter som syftar till att ge tillsynen genomslag. Ett exempel på detta är att Justitiekanslern under hösten deltog vid Polismyndighetens nationella beslagskonferens och informerade beslagssamordnare och beslagshandläggare från hela landet om de senaste årens beslut med kritik eller vägledande uttalanden rörande beslagshanteringen.

Förutom i tillsynsärenden har Justitiekanslern inom ramen för ett stort antal skaderegleringsärenden haft anledning att pröva frågor av renodlad tillsynskaraktär. Dessa ärenden ingår inte i den ovan nämnda statistiken rörande tillsynsärenden, men berörs nedan i avsnitt 3.5.

3.2 TILLSYNSPROJEKT

Justitiekanslern genomförde under 2020 fyra tillsynsprojekt. Samtliga genomfördes på distans, dvs. i Justitiekanslerns lokaler (s.k. skrivbordsinspektioner). Projektet avsåg Säkerhetspolisens skaderegleringsverksamhet, försöksverksamheten med snabbare lagföring i brottmål samt en särskild granskning av inkomna rättshjälpsärenden som avsåg ersättningsbeslut om minst 150 000 kr. Granskningen av försöksverksamheten delades upp på två projekt. Det första avsåg brottmål med vuxna lagöverträdare och omfattade Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Attunda tingsrätt. Det andra projektet inriktades på snabbförfarandet för unga lagöverträdare och omfattade utöver nämnda myndigheter även Solna tingsrätt. Såvitt gäller sistnämnda ärende och även rättshjälpsprojektet genomfördes granskningen under 2020 men beslut meddelades i januari 2021. Statistiken visar därför endast två avslutade tillsynsprojekt för året.

Det allmänna intrycket från skaderegleringen och försöksverksamheten med snabbare lagföring var att de berörda myndigheterna fungerade mycket väl i de avseenden som omfattades av granskningen. Beträffande försöksverksamheten uttalade Justitiekanslern dock i båda projekten kritik mot Attunda tingsrätt. I det första föranleddes kritiken av att tingsrätten hade dömt en tilltalad som inte var delgiven åtalet på ett korrekt sätt och i det andra av att tingsrätten i flera mål dröjt med att utfärda stämning. I granskningen av snabbförfarandet för unga lagöverträdare fick även Norrorts åklagarkammare i Stockholm kritik med anledning av att

åklagare i två ärenden hade dröjt med att fatta beslut i åtalsfrågan. Vad gäller rättshjälpsprojektet fann Justitiekanslern brister i flera led av kontrollsystemet och att de möjligheter som står till buds för att belysa ett ersättningsanspråks skälighet därmed inte utnyttjas fullt ut, vilket inte är godtagbart.

Enligt verksamhetsplanen bör ett ärende som innefattar en skrivbordsinspektion avslutas inom tre månader från det att det underlag som ska granskas är inhämtat. Målet uppnåddes i samtliga fyra ärenden.

3.3 ENSKILDA TILLSYNSÄRENDEN (KLAGOMÅL, INITIATIVÄRENDEN OCH ÖVERLÄMNAD ÄRENDEN)

I tre ärenden där enskilda gjort anmälan och i två ärenden som tillkommit på Justitiekanslerns eget initiativ har Justitiekanslern uttalat kritik eller gjort uttalanden.

Kritiken har i flera fall avsett att handläggning av ärenden dragit ut på tiden. Justitiekanslern har i detta avseende kritiserat bland annat Polismyndigheten för långsam handläggning av en förundersökning, bygglovsnämnden i en kommun för lång handläggningstid av ett tillsynsärende enligt plan- och bygglagen (2010:900) samt Försäkringskassan för dröjsmål med handläggningen av en begäran om att få ta del av allmänna handlingar. Försäkringskassan kritiserades även för en överträdelse av efterforskningsförbudet.

Justitiekanslern har kritiserat myndigheters handläggning också i andra hänseenden. Justitiekanslern har således riktat kritik mot Kriminalvården för underlåtenhet att i tid underrätta en intagen person om ett permissionsbeslut. Vidare har Justitiekanslern uttalat kritik mot Polismyndigheten för bristande delgivningsrutiner i beslagsärenden.

Justitiekanslern har under de senaste åren vid ett flertal tillfällen gjort kritiska uttalanden om Polismyndighetens hantering av delgivningsfrågor i beslagsärenden. Justitiekanslern har för avsikt att följa upp bl.a. delgivningsfrågor inom ramen för ett pågående beslagsprojekt.

De ärenden som har föranlett vissa uttalanden har bland annat avsett handläggningen av ett disciplinärende i Kriminalvårdens personalansvarsnämnd, Ekobrottsmyndighetens utlämnande av sekretessbelagda uppgifter inom ramen för särskilt beslutad samverkan mellan myndigheter samt Transportstyrelsens rutiner beträffande betalningsuppmaningar för skatter och avgifter.

Av anmälningarna från enskilda lades ungefär 650 till handlingarna med ett brev svar till anmälaren och ungefär 150 lades till handlingarna utan någon åtgärd. 22 ärenden som avsåg anmälningar från enskild om brott i tjänsten avslutades med beslut om att förundersökning inte skulle inledas.

De två ärenden som avsåg anmälningar från andra myndigheter tillkom båda med anledning av samma anmälan från Domstolsverket. Anmälan gällde en dom som avkunnats och som när den sedan expedierades innehöll felaktiga domslut och

domskäl. Justitiekanslern inledde förundersökning om tjänstefel mot den ansvarige lagmannen. Efter att förundersökningen lagts ned anmälde Justitiekanslern lagmannen till Statens ansvarsnämnd för prövning av frågan om disciplinpåföljd.

Det är inte ovanligt att Justitiekanslern i tillsynsärenden hämtar in utredning för att kunna ta ställning till om en anmälan ska remitteras. Om anmälan ifråga sedan inte remitteras gör ärendet inget avtryck i statistiken mer än som ett ärende som avslutats med ett brevsvar. Sådana ärenden kan dock ofta innebära att ett inte obetydligt arbete har lagts ned och kan också innehålla ett visst mått av tillsyn redan genom att Justitiekanslern frågat den berörda myndigheten om ärendet och begärt in dokument och upplysningar rörande handläggningen.

Beträffande såväl ärenden som avslutades utan vidare utredning som ärenden som föranledde utredning av någon omfattning uppnåddes per den 31 december 2020 i den stora merparten av fallen det i verksamhetsplanen uppsatta målet om en månads respektive tio månaders handläggningstid.

3.4 ÄRENDEFÖRTECKNINGAR

Under året har ärendeförteckningar från 21 länsstyrelser och 172 andra myndigheter granskats.

Samtliga länsstyrelser fick kritik för att handlingar i ett betydande antal ärenden registrerats för långsamt, vilket medfört att handlingsoffentligheten inte tillgodosetts. Justitiekanslern gjorde också avseende alla länsstyrelser påpekanden om ärendebalanserna för ansökningar om stöd till jordbruket. Många länsstyrelser fick vidare påpekanden för att överklaganden inte lämnats över tillräckligt snabbt till överinstansen och några länsstyrelser fick därutöver ytterligare påpekanden.

Granskningen av ärendeförteckningar från övriga myndigheter avslutades med att Justitiekanslern gjorde vissa påpekanden beträffande 32 myndigheter och uttalade kritik mot två myndigheter. Kritiken avsåg brister i lämnad ärendeförteckning och diarieföring hos Uppsala universitet samt omfattande brister i rutinerna för registrering och hantering av allmänna handlingar hos Statens fastighetsverk.

Samtliga ärenden utom åtta avslutades inom den enligt verksamhetsmålet utsatta tiden.

3.5 TILLSYN I SKADEREGLERINGSÄRENDEN

Justitiekanslern har i 19 skaderegleringsärenden riktat kritik mot myndigheter. I tre fall har kritik riktats mot Försäkringskassan för dels brister i handläggningen, dels långsam handläggning av ett ärende om sjukpenning respektive arbetslivsriktad rehabilitering. I ett fall har Justitiekanslern riktat kritik mot Pensionsmyndigheten för dröjsmål i handläggningen av ett ärende om bostadstillägg. Justitiekanslern har även i tre ärenden kritiserat Migrationsverket för brister i handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd (se angående ett av dessa ärenden nedan i avsnitt 4.3). I ett av fallen kritiserades Migrationsverket därutöver för dröjsmål med att överlämna ett överklagande till domstol.

Justitiekanslern har också i två fall riktat kritik mot Kriminalvården, dels för myndighetens agerande vid en kroppsvisitation (se om detta ärende nedan i avsnitt 4.3), dels för underlåtenhet att i tid underrätta en intagen om ett permissionsbeslut. I sex fall har Justitiekanslern riktat kritik mot Polismyndigheten för bland annat bristfällig dokumentation av vissa beslut om tvångsåtgärder och bristande rutiner vid registrering av involverade i förundersökningar. I ett skaderegleringsärende fick Polismyndigheten allvarlig kritik för en felaktig personuppgiftsbehandling (se om detta ärende nedan i avsnitt 4.3). Justitiekanslern har också riktat kritik mot Kronofogdemyndigheten för brister i handläggningen av ett verkställighetsmål. En hovrätt respektive tingsrätt har även kritiserats för underlåtenhet att meddela häk- tet om att en person försatts på fri fot och för att en person dömts till ansvar för ett preskriberat brott.

I åtta ärenden där kritik inte riktats mot någon myndighet har Justitiekanslern gjort vissa uttalanden. Sådana uttalanden har bland annat avsett Polismyndighetens beslut om förverkande och hantering av beslag, Tullverkets rutiner vid tvångsmedelsanvändning och dokumentation av beslut samt Kronofogdemyndighetens rutiner för underrättelser i samband med upphävande av begränsningsbeslut. Justitiekanslern har även gjort uttalanden avseende en kammarrätts rutiner för bevakning och hantering av mål om frihetsberövanden.

4 SKADESTÅND INKLUSIVE RÄTTEGÅNGAR

4.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	872	1 080	2 484
<i>Inkomna ärenden</i>	3 730	3 587	3 923
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	4 602	4 667	6 407
<i>Avgjorda ärenden</i>	3 267	3 752	5 327
<i>Utgående balans</i>	1 335	872	1 080

Av samtliga ärenden som kommit in under året har skadeståndsärenden utgjort 48 procent.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för skaderegleringen:

- Justitiekanslern ska även fortsättningsvis sträva efter att förenkla handläggningen. Handlingar eller muntliga upplysningar kan t.ex. inhämtas mera formlöst, varvid dokumentation sker i akten.
- Kvalitetssäkring ska ske genom att ytterligare någon handläggare eller en byråchef vid behov deltar i beredningen av ärendet.
- Handläggningstiden för ett ärende bör inte överstiga tolv månader.
- När ett ärende har överlämnats hit från en annan myndighet gäller tidsmålen enligt ovan för handläggningstiden här men om den enskilde redan har fått vänta länge på besked ska detta särskilt beaktas.
- För att korta handläggningstiderna ska enkla ärenden kunna avslutas med frångående av turordningsprincipen.
- Ärenden som i huvudsak avser långsam handläggning ska handläggas med förtur.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för ärenden om ersättning enligt frihetsberövandelagen:

- Handläggningstiden för ett ärende bör inte överstiga fyra månader.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för rättegångar:

- Justitiekanslerns insats som företrädare för staten i rättegång ska kännetecknas av högsta kvalitet i arbetet med förberedelse och utförande av talan. Justitiekanslern ska medverka till att föra målen framåt. Kvalitetssäkring ska ske genom att ytterligare någon handläggare eller en byråchef vid behov deltar i förberedelsen och vid rättegången. Externa ombud ska även fortsättningsvis anlitas endast i undantagsfall.

Av de under 2020 inkomna ärendena avsåg 2 412 anspråk på ersättning enligt frihetsberövandelagen, 1 286 anspråk på ersättning enligt skadeståndslagen m.m. samt på grund av felaktig personuppgiftsbehandling och 32 under året anhängiggjorda rättegångar.

Det uppsatta målet för skadeståndsanspråk uppnåddes i den stora merparten av ärendena. Vid årsskiftet fanns 51 ärenden avseende ersättning vid frihetsinskränkning äldre än fyra månader och 28 skaderegleringsärenden äldre än tolv månader.

Med anledning av Justitiekanslerns uppdrag att reglera skadeståndsanspråk mot staten och företräda staten i skadeståndsmål förekommer det emellanåt att andra myndigheter ber om utbildning rörande olika frågor som kan uppkomma inom ramen för statens frivilliga skadereglering eller i rollen som ombud för staten i skadeståndstvister. Under året har Justitiekanslern med anledning av sådana förfrågningar utbildat Kammarkollegiet, Tullverket och Läkemedelsverket i dessa frågor.

4.2 ERSÄTTNING ENLIGT FRIHETSBERÖVANDELAGEN

Anspråken på ersättning enligt frihetsberövandelagen utgjorde 31 procent av det totala antalet inkomna ärenden under året. Under 2020 avgjordes 2 122 sådana ärenden. Ersättning beviljades helt eller delvis i närmare 90 procent av fallen.

Sedan den 1 januari 2020 gäller nya nivåer för lidandeersättning då det under 2019 gjordes en översyn av hur ersättning för lidande ska bestämmas. En av de mer grundläggande förändringarna är att tiden som frihetsberövandet varat numera ges en större betydelse än tidigare. Ersättningen per dag ökar ju längre ett frihetsberövande varat. Förändringarna sker i huvudsak i form av olika omfördelningar av ersättningsbeloppen och har inte inneburit någon större förändring av det totala belopp som betalas ut i lidandeersättning.

Totalt betalades under året 72 818 tkr inklusive ombudskostnader och ränta ut i ersättning enligt frihetsberövandelagen. Dessa ersättningar har belastat anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Utbetalningar av belopp överstigande 100 tkr har skett i 117 ärenden under året. I 26 av dessa ärenden har ersättningen överstigit 200 tkr. De högsta beloppen som under året har beslutats i ett ärende är 2 000 tkr, 532 tkr och 412 tkr.

Justitiekanslern har, efter rekvisition, betalat ut 8 996 tkr till Polismyndigheten. Detta belopp avser ersättningar enligt 8 § frihetsberövandelagen, dvs. ersättning för person- och sakskador vid laglig våldsanvändning.

I tabellen nedan redovisas totala ersättningsbelopp m.m. för de tre senaste åren.

	2020	2019	2018
<i>Avslutade ärenden</i>	2 122	2 310	1 972
<i>Ärenden där ersättning utbetalats</i>	1 879	2 060	1 754
<i>Utbetalt belopp tkr</i>	72 818	83 171	82 859
<i>Varav ombudskostnader tkr</i>	2 049	2 326	2 024

4.3 ERSÄTTNING ENLIGT SKADESTÅNDSLAGEN M.M.

Inledning

Utöver anspråk på ersättning enligt frihetsberövandelagen och rättegångar (se punkten 4.4 nedan) registrerades under året 1 150 anspråk grundade på främst skadeståndslagen och Europakonventionen samt 127 anspråk grundade på påståenden om felaktig personuppgiftsbehandling. Justitiekanslern har under året avgjort 1 096 sådana skadeståndsärenden. Ersättning beviljades i 16 procent av fallen.

Justitiekanslern har i dessa ärenden uppdragit åt någon annan myndighet att betala ut beslutad ersättning med sammanlagt 3 893 tkr exklusive ränta.

Vissa ytterligare ekonomiska uppgifter som hänför sig till rättegångar redovisas i avsnitt 7.

Några intressanta skadeståndsärenden

Här redovisas några beslut i skaderegleringsärenden för att ge en samlad bild av vad som kan vara av allmänt intresse och även vanligt förekommande inom den frivilliga skaderegleringen.

Polismyndigheten, agerande i samband med en utredning om brott. Sökandena, två bröder, kom att i augusti 1998 misstänkas för att ha dödat en fyraårig pojke och begärde i nu aktuellt ärende skadestånd av staten på den grunden att Polismyndigheten genom sitt agerande under och efter utredningen gjort sig skyldig till överträdelser av Europakonventionen. Justitiekanslern avslog sökandenas anspråk med hänvisning till att de omständigheter som sökandena menade utgjorde konventionsöverträdelser låg mer än tio år tillbaka i tiden och att anspråket därför var preskriberat.

Pensionsmyndigheten, långsam handläggning av ett ärende om bostadstillägg. Justitiekanslern kritiserade Pensionsmyndigheten för att ett ärende rörande bostadstillägg blev liggande i fem månader utan någon åtgärd. Enligt Justitiekanslern innebär Pensionsmyndighetens handläggning ett sådant oacceptabelt dröjsmål som är att betrakta som fel eller försummelse enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen. Den ena sökanden tillerkändes ersättning motsvarande två månaders bostadstillägg medan den andra sökandens anspråk avslogs då denne inte hade orsakats någon ekonomisk skada.

Kriminalvården, agerandet vid en kroppsvisitation. Vid genomförandet av en kroppsvisitation tvingades sökanden i en och halv timme stå i en position på knä med fötterna i kors och händerna på väggen. Justitiekanslern fann att genomförandet av kroppsvisitationen hade varit mer ingripande än nödvändigt och inte uppfyllt kraven på proportionalitet. Åtgärden innebär även en överträdelse av sökandens rättigheter enligt artikel 8 i Europakonventionen. Det lidande som sökanden hade drabbats av ansågs dock tillräckligt kompenserat genom att Justitiekanslern konstaterade att Europakonventionen hade åsidosatts. Sökanden hade således inte rätt till någon ekonomisk ersättning för ideell skada med anledning av konventionsöverträdelser. Kriminalvården fick kritik för sitt agerande.

Migrationsverket, röjande av sekretessbelagda uppgifter. Sökanden begärde skadestånd med anledning av att Migrationsverket lämnat ut sekretessbelagda beslutsskäl som innehöll hennes inställning i fråga om återförening med sin familj. Justitiekanslern konstaterade att uppgifterna hade röjts trots att de vid en korrekt hantering vid utskicket av beslutet skulle ha hemlighållits och att det rörde sig om fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Även om de närmare omständigheterna kring felet inte kunde klarläggas på ett sådant sätt att någon enskild tjänsteman kunde ställas till svars fick röjandet enligt Justitiekanslern anses ha innefattat ett brott mot tystnadsplikt som gav rätt till ersättning för kränkning. Ersättningen fastställdes till 30 000 kr.

Migrationsverket, bristfällig handläggning av asylansökan. Migrationsverket beslutade att avslå två bröders ansökningar om uppehållstillstånd och utvisa dem till Afghanistan. Två dagar efter att den äldre brodern underrättats om beslutet tog han sitt liv. Den yngre brodern begärde ersättning av staten för ideell skada. Justitiekanslern bedömde att det inte fanns någon grund för ideellt skadestånd med stöd av skadeståndslagen eller Europakonventionen. Justitiekanslern konstaterade dock att det av Migrationsverkets egen utredning framgick att handläggningen haft flera brister, bland annat att verket inte i tillräcklig utsträckning utrett brödernas skyddsskäl och följderna av en utvisning med hänsyn till den yngre broderns funktionsnedsättning. Justitiekanslern ansåg att de brister som framkommit var allvarliga och riktade kritik mot Migrationsverket.

Polismyndigheten, felaktig personuppgiftsbehandling. På sökandens begäran kontrollerade Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) om Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen hade behandlat uppgifter om honom på ett sätt som stred mot lag eller annan författning. Med anledning av vad som framkom vid kontrollen gjorde SIN en anmälan till Justitiekanslern. Sökanden bereddes därefter tillfälle att framställa ett anspråk mot staten. Justitiekanslern fann att Polismyndigheten hade behandlat uppgifter om sökanden inom ramen för kriminalunderrättelseverksamhet avseende allvarlig brottslighet under över tio års tid utan att myndigheten kunnat peka på något konkret behov av behandlingen. Justitiekanslern tillerkände sökanden kränkingsersättning med 20 000 kr och riktade allvarlig kritik mot Polismyndigheten.

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, agerande i strid med beslagsförbudet. I en förundersökning upprättade polisen promemorior som innehöll information från sms-meddelanden mellan sökanden och dennes advokat. De aktuella meddelandena ingick i åklagarens bevisuppgift till styrkande av att en annan misstänkt i målet kunde knytas till ett visst telefonnummer. Sedan åtal väckts invände advokaten att åberopandet av meddelandena stred mot beslagsförbudet i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. Åklagaren återkallade bevisningen. Justitiekanslern fann att sökandens rättigheter enligt artikel 6 i Europakonventionen hade åsidosatts genom att polis och åklagare använt information som omfattades av beslagsförbudet. Med beaktande av att bevisningen återkallades före huvudförhandlingen och att meddelandena inte åberopades för att bevisa något som avsåg sökanden ansågs den ideella skadan dock vara av mindre allvarligt slag. Sökandens lidande ansågs därför tillräckligt kompenserat genom att Justitiekanslern konstaterade att Europakonventionen åsidosatts.

Kronofogdemyndigheten, exekutiv försäljning av en fastighet. Sökandenas fastighet såldes vid exekutiv auktion. Köpeskillingen täckte förrättningskostnaderna men det överskott som inflöt till betalning av exekutionsfordringen var helt obetydligt. Justitiekanslern konstaterade att handläggningen hade skett i enlighet med regleringen i utsökningsbalken och att något skadestånd därför inte kunde utgå med stöd av skadeståndslagen. Justitiekanslern bedömde emellertid att försäljningen inte kunde anses proportionerlig utan hade inneburit en överträdelse av sökandens rätt till sitt hem och sin egendom enligt Europakonventionen. Sökandena tillerkändes ersättning för ren förmögenhetsskada motsvarande mellanskillnaden mellan försäljningspriset och det uppskattade marknadsvärdet samt för ideell skada med 30 000 kr vardera.

4.4 RÄTTEGÅNGAR

Inledning

Under året registrerades 32 nya ärenden där enskilda väckt talan mot staten vid domstol. 13 av dessa ärenden avsåg anspråk som dessförinnan hade prövats av Justitiekanslern. Fyra av dessa avsåg ersättning enligt frihetsberövandelagen där den enskilde var missnöjd med Justitiekanslerns beslut. Resterande nio ärenden avsåg beslut där Justitiekanslern prövat anspråk på ersättning enligt andra bestämmelser. Övriga 19 ärenden avsåg ärenden där den enskilde vände sig direkt till domstol.

36 rättegångsärenden avslutades under året. Fem av dessa ärenden har hos Justitiekanslern avslutats genom att en annan myndighet fått i uppdrag att föra statens talan. Två ärenden har överlämnats till annan myndighet då anspråken inte bedömts omfattas av förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten. I övriga 29 ärenden har Justitiekanslern fört statens talan. I fyra av dessa ärenden, varav tre gällande frihetsberövandelagen, har förlikning träffats. I ett ärende har käranden återkallat sin talan efter statens svaromål och i fem fall, varav tre gällande frihetsberövandelagen, har kärandens talan helt eller delvis bifallits av domstolen. I 19 ärenden, varav ett gällande frihetsberövandelagen, har käromålet lämnats utan bifall eller avvisats helt eller delvis.

Staten har i dessa rättegångar företrätts av anställda hos Justitiekanslern.

Principiellt intressanta rättegångar

Domar som vunnit laga kraft

Legalitetsprincipen. Ett bolag begärde skadestånd av staten och anförde att Livsmedelsverket och Kammarrätten i Stockholm felaktigt ålagt bolaget en sanktionsavgift i strid med legalitetsprincipen. Enligt bolaget var även kammarrättens motivering förenad med allvarliga brister. Staten bestred bolagets talan. Tingsrätten biföll käromålet och dömde ut skadestånd enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen. Staten överklagade tingsrättens dom till hovrätten som ogillade käromålet. Hovrätten ansåg att Livsmedelsverkets och kammarrättens avgöranden inte stått i strid med legalitetsprincipen och inte heller utgjort någon normavvikelse som inneburit fel eller försummelse enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

Preskriberade skattefordringar. Ett konkursbo väckte talan mot staten och anförde bland annat att Kronofogdemyndigheten förmått boet att betala vissa skatter trots att skattefordringarna varit preskriberade. Konkursboet begärde i första hand att beloppen skulle återbetalas. Sedan en fråga om rättegångshinder avgjorts i Högsta domstolen ogillade tingsrätten bolagets talan bland annat på den grunden att statens fordringar inte varit preskriberade när betalningarna ägde rum. Hovrätten fastställde tingsrättens dom och Högsta domstolen meddelade inte prövningstillstånd.

Pågående mål

Anspråk enligt Energistadgefördraget. På regeringens uppdrag bevakade Justitiekanslern statens rätt när ett australiensiskt gruvbolag framställde krav enligt Energistadgefördraget på 18 miljarder kr. Bolaget påstod att fel begåtts när Sverige lagstiftade om förbud mot utvinning av uran och hotade att väcka talan i skiljenämnd. I mars tillbakavisade Justitiekanslern kravet. Ärendet är fortfarande öppet.

Mervärdesskatt på posttjänster. En bank begär med stöd av unionsrätten återbetalning av skatt alternativt unionsrättsligt skadestånd. Målet rör frågan om bolaget i strid med unionsrätten har betalat mervärdesskatt på posttjänster. Sedan Högsta domstolen slagit fast att allmän domstol är behörig att pröva bankens talan om återbetalning (kompensation) för erlagd mervärdesskatt pågår förberedelse i tingsrätten. Bankens anspråk mot staten uppgår numera till drygt 550 mnkr samt ränta. Staten bestrider att banken betalat mervärdesskatt i strid med unionsrätten och att det finns skäl för såväl återbetalning av skatt som skadestånd. Staten har dock i huvudsak godtagit beloppets storlek.

Hönsburar och anmälningsdirektivet. Trettio äggproducenter har begärt skadestånd av staten för att regeringen och Jordbruksverket under åren 1997–2003 inte anmält bestämmelser om hönsburar till EU i enlighet med anmälningsdirektivet. Bestämmelser som innehöll tekniska föreskrifter fick därmed inte tillämpas mot enskilda. Staten bestrider käromålen. I ett av målen höll tingsrätten huvudförhandling under hösten. Talan i detta mål ogillades i januari 2021. Domen har inte vunnit laga kraft. Övriga mål är vilandeförklarade.

Ersättning och skadestånd till följd av längre tids frihetsberövande. En person var frihetsberövad i drygt åtta år till följd av en dom för mord, innan resning beviljades och personen frikändes från åtalet. Sedan han inom ramen för den frivilliga skaderegleringen fått ersättning enligt frihetsberövelagen med drygt åtta mnkr, begär han ytterligare ersättning för lidande med drygt 6,7 mnkr samt drygt en mnkr för ren förmögenhetsskada. Tingsrätten ogillade käromålet. Domen överklagades av kändanden och hovrätten meddelade prövningstillstånd. Målet ska avgöras på handlingarna och parterna har slutfört sin respektive talan.

Preskription av ersättning vid frihetsberövande. Efter erkännande dömdes en person för bland annat mord till slutet psykiatrisk vård. Han var då 15 år gammal. Han frigavs i mars 1988 efter att ha varit frihetsberövad i cirka 22 månader. Före frigivningen tog personen tillbaka sitt erkännande. Efter att ha beviljats resning av hovrätten frikände tingsrätten honom från åtalet för mord och meddelade påföljds-eftergift för den övriga brottsligheten. Han begär ersättning för lidande med tre mnkr. Staten har motsatt sig att betala skadestånd. I första hand har staten invänt

att anspråket är preskriberat och i andra hand att personen inte har någon rätt till ersättning eftersom han själv uppsåtligen har föranlett frihetsinskränkningen. Tingsrätten ogillade käromålet. Tingsrätten ansåg att anspråket på ersättning inte hade preskriberats men att personen själv uppsåtligen hade föranlett frihetsberövandet varför någon rätt till ersättning inte förelåg. Domen har överklagats. Hovrätten har meddelat prövningstillstånd i målet och huvudförhandling är planerad till juni 2021.

Rätten till en rättvis rättegång enligt regeringsformen. En person begär ideellt skadestånd under påstående att hans rätt till en rättvis rättegång enligt regeringsformen har kränkts. Bakgrunden till tvisten är Skatteverkets rättidsprövning av ett överklagande, som skett genom det allmänna ombudet hos Skatteverket och som domstolarna har ansett sig bundna av. Personen anser att överklagandet har kommit in för sent och har inte kunnat få den frågan prövad tidigare i domstol. Huvudförhandling i målet är planerad till februari 2021.

Överträdelse av den unionsrättsliga etableringsfriheten. Ett energibolag begär skadestånd med drygt en miljard kronor samt ränta grundat på både unionsrätten och skadeståndslagen. Huvudfrågan i målet är om staten är skadeståndsskyldig på den grunden att bolaget i strid med den unionsrättsliga etableringsfriheten har vägrats ränteavdrag. Tingsrätten beslutade i januari 2020 att inte hänskjuta målet till EU-domstolen. Skriftväxling pågår. Huvudförhandlingen i målet är planerad att starta i maj 2021.

Skadestånd med hänvisning till återkallelse av gynnande förvaltningsbeslut. En person väckte talan mot staten och yrkade ersättning för ren förmögenhetsskada med hänvisning till att Naturvårdsverkets felaktigt har återkallat ett tidigare meddelat typgodkännande av en svinfälla och att en förvaltningsrätt inte ändrat verkets beslut. Kammarrätten har upphävt det aktuella beslutet. Tingsrätten ogillade käromålet. Tingsrättens dom överklagades och hovrätten fastställde tingsrättens dom. Domen har överklagats. Högsta domstolen har ännu inte beslutat i frågan om prövningstillstånd.

Överträdelse av unionsrättens princip om fri rörlighet av tjänster. Ett spelbolag begär skadestånd för utebliven vinst. Grunden för bolagets talan är att de åtgärder som har införts genom förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 strider mot unionsrättens princip om fri rörlighet av tjänster. Bolaget har också begärt, även interimistiskt, att tingsrätten ska förbjuda staten att gentemot bolaget tillämpa bestämmelserna i förordningen. Tingsrätten avvisade under hösten 2020 dessa yrkanden. Hovrätten och Högsta domstolen har beslutat att inte bevilja prövningstillstånd när det gäller frågan om tillåtligheten av bolagets förbudsyrkande. Högsta domstolen har i december 2020 beviljat prövningstillstånd i frågan om tillåtligheten av bolagets interimistiska yrkande.

5 TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET INKLUSIVE RÄTTEGÅNGAR

5.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	39	60	53
<i>Inkomna ärenden</i>	350	366	317
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	389	426	370
<i>Avgjorda ärenden</i>	305	387	308
<i>Utgående balans</i>	84	39	60
<i>Inledda förundersökningar</i>	57	52	19
<i>Väckta åtal</i>	6	5	4

Av samtliga ärenden som kommit in under året har tryck- och yttrandefrihetsärenden utgjort 4 procent.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för myndighetens tryck- och yttrandefrihetsärenden:

- Beslut huruvida förundersökning ska inledas bör meddelas snarast och senast inom en månad från det att ärendet kom in till myndigheten, eller inom den kortare tid som krävs för att de frister som gäller för t.ex. preskription och beslag inte ska överskridas. Justitiekanslern ska ha ett fortsatt nära samarbete med de åklagare som verkställer inledda förundersökningar och bistår med att utföra åtalet i domstol. Justitiekanslern ska liksom tidigare biträda handläggande åklagare vid rättegång.

Antalet inkomna ärenden har minskat med 16 jämfört med föregående år (350 ärenden 2020 jämfört med 366 ärenden 2019).

En mycket stor del av de inkomna anmälningarna avser två webbplatser som fått grundlagsskydd genom utgivningsbevis.

Flera av de övriga inkomna anmälningarna har avsett publiceringar som inte omfattas av grundlagsskydd. Det gäller bland annat tillhandahållanden på internet där webbplatsen inte omfattas av den s.k. databasregeln i 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

I så gott som samtliga fall uppnåddes det uppsatta tidsmålet. Vid årsskiftet fanns tre ärenden äldre än en månad där beslut i frågan om förundersökning ska inledas inte fattats.

5.2 FÖRUNDESRÖKNINGAR OCH RÄTTEGÅNGAR

Inledning

Justitiekanslern inledde under året förundersökning i 57 ärenden, varav 47 ärenden avsåg hets mot folkgrupp. Åtta av dessa 47 ärenden samordnades och åtal

väcktes sedan för hets mot folkgrupp. Tio andra ärenden avseende hets mot folkgrupp samordnades med en redan pågående förundersökning från 2019 där åtal respektive tilläggsåtal sedan väcktes. Vidare väcktes åtal för hets mot folkgrupp i två andra förundersökningar från 2019 och en från 2020. Tio förundersökningar från 2020 och fyra förundersökningar från 2019 lades ned. Övriga förundersökningar pågår fortfarande.

Den 1 januari 2019 infördes nya regler i YGL om ansvarsbefrielse för äldre material i databaser. Enligt 6 kap. 6 § YGL kan en utgivare av en databas, som har underrättats av Justitiekanslern eller målsäganden om att databasen innehåller information som kan utgöra yttrandefrihetsbrott och som kan antas vara äldre än ett år, inte hållas ansvarig för informationen om materialet tas bort ur databasen inom två veckor efter det att underrättelsen togs emot. En motsvarande ansvarsfrihetsgrund följer av 6 kap. 7 § YGL när utgivaren, utan att först ha mottagit en underrättelse enligt 6 kap. 6 § YGL, tar bort informationen inom två veckor efter delgivning av en stämningsansökan som avser ansvar eller skadestånd för yttrandefrihetsbrott, såvida inte Justitiekanslern eller målsäganden gör antagligt att informationen började tillhandahållas ett år före delgivningen eller senare.

Justitiekanslern har, när det gällt misstanke om yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp med anledning av ett mycket stort antal äldre artiklar och annat material på en webbplats, beslutat att lägga ned inledda förundersökningar sedan den ansvarige utgivaren efter underrättelse enligt 6 kap. 6 § YGL låtit avpublicera informationen inom föreskriven tid (ett sådant ärende som inleddes hösten 2019 gällde drygt 500 publiceringar). Justitiekanslern har i några andra fall angående misstanke om hets mot folkgrupp, där förutsättningarna för tillämpning av regleringen om ansvarsbegränsning formellt sett inte varit tillämplig eftersom den ansvarige utgivaren tagit bort materialet utan föregående underrättelse från Justitiekanslern, lagt ned respektive förundersökning med hänvisning till grunderna för 6 kap. 6 och 7 §§ YGL.

Under året har det i ett ärende inletts förundersökning avseende förtal.

Förundersökning inleddes också i två ärenden angående brott mot det s.k. efterforskningsförbudet. I båda ärendena har förundersökningen lagts ned.

Vidare inleddes förundersökning i sex ärenden om brott mot tystnadsplikt. Tre av förundersökningarna lades ned under året.

Rättegångar

Jönköpings tingsrätt meddelade i mars dom i ett mål angående tryckfrihetsbrottet *hets mot folkgrupp*. Åtalet avsåg en person som i fönster hängt upp en flagga med nazistmotiv i form av ett hakkors. Tingsrätten dömde den tilltalade i enlighet med åtalet och bestämde påföljden till dagsböter. Domen har vunnit laga kraft.

Örebro tingsrätt meddelade i november 2019 dom i ett mål angående yttrandefrihetsbrotten *olaga våldsskildring och hets mot folkgrupp*. Åtalet avsåg bl.a. tillhandahållandet på en webbplats av en film av en skjutning i en moské i Christchurch, Nya Zeeland. Tingsrätten dömde den tilltalade för olaga våldsskildring och för

hets mot folkgrupp avseende en av artiklarna till fyra månaders fängelse. Både Justitiekanslern och den tilltalade överklagade domen till Göta hovrätt, som i oktober 2020 frikände den tilltalade från åtalet för olaga våldsskildring. Den tilltalade dömdes för hets mot folkgrupp avseende andra tillhandahållanden och påföljden ändrades till skyddstillsyn. Justitiekanslern har överklagat hovrättens dom till Högsta domstolen.

Örebro tingsrätt meddelade i november dom i ett mål angående tryckfrihetsbrottet *hets mot folkgrupp*. Åtalet avsåg en person som i fönster hängt upp en flagga med nazistmotiv i form av ett hakkors. Tingsrätten dömde den tilltalade i enlighet med åtalet och bestämde påföljden till att tidigare utdömt fängelse ska avse även den nya brottsligheten. Den tilltalade har överklagat tingsrättens dom. Huvudförhandlingen i hovrätten kommer äga rum i april 2021.

Falu tingsrätt meddelade i oktober dom i ett mål angående yttrandefrihetsbrottet *hets mot folkgrupp*. Åtalet avsåg innehållet i två artiklar på en webbplats. Tingsrätten dömde den tilltalade avseende en av artiklarna men ogillade åtalet i övrigt. Den tilltalade har överklagat tingsrättens dom.

Justitiekanslern väckte i oktober åtal vid Göteborgs tingsrätt för tryckfrihetsbrottet *hets mot folkgrupp*. Enligt åtalet har den tilltalade visat en flagga med nazistmotiv i form av ett hakkors. Huvudförhandling i målet är planerad till april 2021.

Justitiekanslern väckte i november även åtal vid Falu tingsrätt för 18 fall av yttrandefrihetsbrottet *hets mot folkgrupp*. Målet innefattar elva ärenden och avser artiklar som lagts upp på en webbplats. Datum för huvudförhandling är ännu inte bestämt.

Justitiekanslern väckte slutligen i december åtal vid Falu tingsrätt för 28 fall av hets mot folkgrupp. Målet innefattar åtta ärenden och avser bilder, texter och en ljudfil med i huvudsak nazistmotiv som lagts upp på en webbplats. Datum för huvudförhandling är ännu inte bestämt.

6 RÄTTSHJÄLP INKLUSIVE RÄTTEGÅNGAR

6.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	24	70	62
<i>Inkomna ärenden</i>	2 262	2 026	2 064
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	2 286	2 096	2 126
<i>Avgjorda ärenden</i>	2 229	2 120	2 056
<i>Utgående balans</i>	57	24	70

Av samtliga ärenden som kommit in under året har rättshjälpsärenden utgjort 29 procent.

Justitiekanslerns uppgifter inom detta verksamhetsområde regleras i 45 § rättshjälpslagen (1996:1619), 8 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde samt i lagen (2005:73) om rätt för Justitiekanslern att överklaga vissa beslut.

I Domstolsverkets föreskrifter om rättshjälp (DVFS 2020:15) finns bestämmelser om när domstolar och vissa andra myndigheter ska underrätta Justitiekanslern om beslut angående rättshjälp m.m. Det rör sig bland annat om vissa beslut där rättshjälp har beviljats, beslut om byte av rättshjälpsbiträde och beslut i första instans genom vilket bland annat ett rättshjälpsbiträde eller en offentlig försvarare har erhållit en sammanlagd ersättning om minst 150 000 kr inklusive mervärdesskatt.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för rättshjälpsärenden:

- Justitiekanslern ska bidra till en enhetlig rättspraxis på området.

Under 2020 har Justitiekanslern överklagat 47 beslut i olika rättshjälpsärenden. Överklagandena avsåg ersättningar till offentliga försvarare m.fl. men även s.k. förhandsbesked angående merkostnader och frågor om rättshjälp och ersättningsgaranti skulle beviljas.

Under året avslutades 43 rättegångar i ärenden rörande rättshjälp. I 27 av dessa ärenden bifölls Justitiekanslerns överklagande helt eller delvis.

Såvitt avser förhandsbesked angående merkostnader för offentliga försvarare med flera har Justitiekanslern, utifrån Högsta domstolens avgörande NJA 2019 s. 271, i viss mån fått göra nya avvägningar i frågan om det förelegat särskilda skäl för sådana beslut. Vidare har Justitiekanslern med hänvisning till uttalanden i nämnda avgörande regelmässigt begärt att hovrätten prövar överklagandet skyndsamt. En stor del av Justitiekanslerns överklaganden under året har avsett positiva förhandsbesked, varav ett flertal har vunnit bifall.

Under hösten 2020 genomförde Justitiekanslern en särskild granskning av inkomna rättshjälpsärenden som avser ersättningsbeslut om minst 150 000 kr. Granskningen var inriktad på hur de olika kontrollmekanismerna följts. Frågor

som uppmärksammandes var domstolens underrättelseskyldighet till Justitiekanslern och hur denna fullgjorts, om domstolen hört åklagaren om ersättningsanspråket, om domstolen angett skäl för sitt ersättningsbeslut samt om domstolen fullgjort rapporteringsskyldigheten till Sveriges advokatsamfund när den aktualiserats. Vad gällde åklagarens yttrande undersöktes i vilket skede detta hade lämnats och hur det utformats. Justitiekanslerns iakttagelser och slutsatser framgår av avsnitt 3.2.

Justitiekanslern har under 2020 på begäran av domstolar och Rättshjälpsnämnden yttrat sig i 105 ärenden.

7 ÖVRIGA RÄTTEGÅNGAR

7.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	2	3	1
<i>Inkomna ärenden</i>	1	1	2
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	3	4	3
<i>Avgjorda ärenden</i>	3	2	0
<i>Utgående balans</i>	0	2	3

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål för rättegångar:

- Justitiekanslerns insats som företrädare för staten i rättegång ska kännetecknas av högsta kvalitet i arbetet med förberedelse och utförande av talan. Justitiekanslern ska medverka till att föra målen framåt. Kvalitets-säkring ska ske genom att ytterligare någon handläggare eller en byråchef vid behov deltar i förberedelsen och vid rättegången. Externa ombud ska även fortsättningsvis anlitas endast i undantagsfall.

Rättegångar i ärenden angående skadestånd, tryck- och yttrandefrihet samt rätts-hjälp redovisas under respektive avsnitt. I detta avsnitt redovisas övriga rättegån-gar som bland annat avser avtalstvister och äganderättstvister.

7.2 PRINCIPIELLT INTRESSANTA RÄTTEGÅNGAR

Målet Girjas sameby mot staten

På talan av Girjas sameby fastställde Gällivare tingsrätt i dom bland annat att sa-mebyn i förhållande till staten ensam har rätt till småviltsjakt och fiske inom sa-mebyns område. Staten överklagade domen. Hovrätten fastställde tingsrättens dom i den del som avsåg att samebyn har bättre rätt än staten till jakt efter småvilt och till fiske inom samebyns område. Däremot ogillades samebyns yrkande om rätt att utan statens samtycke upplåta rätt till småviltsjakt och till fiske. Domen överklagades av båda parterna till Högsta domstolen. Huvudförhandling hölls i målet under hösten 2019. Genom dom i januari 2020 förklarade Högsta domsto-len, med hänvisning till bland annat urminnes hävd, att Girjas sameby utan hinder av 31–34 §§ rennäringslagen får upplåta rätt till småviltsjakt och fiske på same-byns område utan statens samtycke och att staten inte får upplåta rätt till småvilts-jakt och fiske på området.

Talan mot staten vid amerikansk domstol

Svenska staten och två generaldirektörer blev stämnda i den amerikanska domsto-len District Court Southern District of New York av två privatpersoner och ett an-tal bolag med koppling till dessa. Kärandena framförde påståenden om bland an-nat felaktiga myndighetsbeslut. Den amerikanska domstolen biföll i december sta-tens yrkande om att talan skulle avvisas. Avvisningsbeslutet har ännu inte vunnit laga kraft.

7.3 VISSA EKONOMISKA UPPGIFTER

Kostnaderna för staten i samband med rättegångar har under året uppgått till sammanlagt 34 331 tkr. Härav utgör kostnaderna för ombudsarvode i mål där Justitiekanslern har anlitat advokat 12 744 tkr.

Under 2020 har Justitiekanslern erhållit ersättning avseende rättegångskostnader från motparter med 932 tkr inklusive ränta.

8 ÖVRIGA ÄRENDESLAG

8.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

	2020	2019	2018
<i>Ingående balans</i>	34	45	76
<i>Inkomna ärenden</i>	345	377	347
<i>Antal ärenden att handlägga</i>	379	422	423
<i>Avgjorda ärenden</i>	320	389	378
<i>Utgående balans</i>	59	34	45

Av samtliga ärenden som kommit in under året har Övriga ärendeslag utgjort 4 procent.

Verksamhetsområdet Övriga ärendeslag innefattar ärenden som redovisas under ärendegrupperna Integritet, Justitiekanslerns egen verksamhet, Advokatärenden, Remisser, Uppdrag från regeringen, Skrivelser till regeringen samt rättegångar där staten inte har blivit förelagd att avge svaromål.

I Justitiekanslerns verksamhetsplan anges följande specifika mål gällande advokatärenden respektive remisser:

- Justitiekanslern ska granska advokatsamfundets disciplinverksamhet genom att påkalla åtgärd eller överklaga beslut i de fall det från allmän synpunkt framstår som motiverat att ingripa.
- Justitiekanslerns remissvar ska bidra till att ny lagstiftning håller hög kvalitet. Remisser som behandlar Justitiekanslerns kärnområden ska prioriteras. Det gäller främst förslag som innefattar frågor om integritet, offentlighet och sekretess, tryck- och yttrandefrihet, skadeståndsrätt samt grundläggande fri- och rättigheter.

8.2 INTEGRITET

Justitiekanslerns uppgifter på detta verksamhetsområde regleras i kreditupplysningslagen (1973:1173) och inkassolagen (1974:182).

När Datainspektionen expedierar beslut enligt de nämnda lagarna ska en kopia av besluten överlämnas till Justitiekanslern som får överklaga sådana beslut för att ta till vara allmänna intressen. Under året inkom 52 ärenden. Inget ärende föranledde något överklagande.

8.3 JUSTITIEKANSLERNS EGEN VERKSAMHET

Under ärendegruppen Justitiekanslerns egen verksamhet registreras ärenden som rör organisation, budget, personal, lokaler, utlämnande av allmänna handlingar, arkivfrågor och information. Totalt har 110 ärenden registrerats under 2020.

8.4 ADVOKATÄRENDEN

Justitiekanslerns uppgifter och befogenheter vad gäller tillsynen över advokatväsendet regleras i 8 kap. rättegångsbalken och i stadgarna för Sveriges advokatsamfund. Syftet med Justitiekanslerns verksamhet är primärt att bidra till ett gott förtroende för advokatväsendet. Tillsynen utövas genom bevakning av Sveriges advokatsamfunds disciplinverksamhet.

Justitiekanslern har under året fått in och granskat beslut och i förekommande fall akter och andra handlingar från styrelsen, prövningsavdelningarna och disciplinnämnden i sådana ärenden där någon åtgärd mot en ledamot av samfundet har ifrågasatts. Några klagomål har också kommit in direkt till Justitiekanslern från enskilda.

Justitiekanslern har påkallat prövning i Högsta domstolen av ett beslut fattat av disciplinnämnden, i vilket en advokat tilldelades en varning med högsta straffavgift för att ha brutit mot god advokatsed genom åsidosättande av det s.k. enrumsprivilegiet. Justitiekanslern har yrkat att advokaten ska uteslutas ur advokatsamfundet. Ärendet handläggs fortfarande i Högsta domstolen.

8.5 REMISSER

Under året har 117 remisser kommit in och 107 remissyttranden avgetts. 23 remissärenden fanns i balans vid årets slut.

Fyra av remissyttrandena, vilka bedömts vara av särskilt intresse, har lagts ut på Justitiekanslerns webbplats under 2020:

- Ändringar i smugglingslagen – Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott (Departementets diarienummer Fi2020/04169)
- Grundlagsskandestånd – ett rättighetskydd för enskilda (SOU 2020:44)
- Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten (SOU 2020:45)
- Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)

8.6 UPPDRAG FRÅN OCH SKRIVELSER TILL REGERINGEN

Justitiekanslern har sedan 2003 regeringens uppdrag att företräda Sverige i möten inom de internationella oljeskadefonderna. Justitiekanslern har under året företrätt Sverige vid ett möte. Uppdraget redovisas till regeringen genom skriftliga rapporter.

Ingen framställan till regeringen har gjorts under året.

Tabell 1

Balanserade, inkomna och avgjorda ärenden 2020

GRUPPNR	Ing bal 2020	Ink 2020	Ink 2019	Ink 2018	Avgj 2020	Avgj 2019	Avgj 2018	Utg bal 2020
TILLSYN	39	1 127	1 141	1 170	1 105	1 151	1 184	61
Anmälan från enskild	26	651	675	654	633	681	655	44
Anmälan från myndighet	0	2	1	2	2	3	1	0
Oklara yrkanden	3	213	198	252	212	199	255	4
Initiativärenden	7	6	18	8	8	15	16	5
Tillsynsprojekt	2	2	8	0	2	6	0	2
Inspektioner	0	0	1	7	0	1	8	0
Ansvarsnämnder	0	26	23	26	25	26	23	1
Ärendeförteckningar	1	227	217	221	223	220	226	5
TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET	39	350	366	317	305	387	308	84
Tryck- och yttrandefrihet	29	333	362	313	303	364	301	59
Radio- och tv-lagen	1	0	1	3	1	0	3	0
Rättegångar	9	17	3	1	1	23	4	25
SKADESTÅND	872	3 730	3 587	3 923	3 267	3 752	5 327	1 335
Frihetsberövandelagen	447	2 317	2 121	1 865	2 036	2 216	1 905	728
Personuppgiftsbehandling	31	126	117	86	105	128	68	52
Skadeståndslagen	309	1 152	1 216	1 862	991	1 270	3 252	470
Säkerhetskontroll	4	0	4	0	2	0	1	2
Rättegångar	68	32	28	36	36	39	32	64
Återkrav frihetsinskränkning	0	0	0	0	0	0	0	0
Omprövning frihetsinskränkning	10	95	93	74	86	94	69	19
Samråd myndigheter	3	8	8	0	11	5	0	0
ÖVRIGA RÄTTEGÅNGAR	2	1	1	2	3	2	0	0
INTEGRITET	0	52	58	38	51	58	37	1
Kreditupplysningslagen	0	0	3	6	0	3	6	0
Inkassolagen	0	52	55	32	51	55	31	1
ÖVRIGT	34	293	319	309	269	320	341	58
JK:s egen verksamhet	19	110	171	144	100	176	158	29
Advokatärenden	1	47	35	45	43	35	44	5
Remisser	13	117	92	96	107	88	115	23
Uppdrag från regeringen	0	1	2	3	0	2	3	1
Skrivelser till regeringen	1	0	1	1	1	0	1	0
Rättegångar utan svaromål	0	18	18	20	18	19	20	0
RÄTTSHJÄLP	24	2 262	2 026	2 064	2 229	2 055	2 056	57
Rättshjälp ersättning	0	2 102	1 897	1 907	2 086	1 915	1 889	16
Begäran om yttrande	15	114	93	116	100	97	135	29
Rättegångar	9	46	36	41	43	43	32	12
SUMMA	1 010	7 815	7 498	7 823	7 229	7 725	9 253	1 596

Avvikelsen mellan utgående balans i årsredovisningen för 2019 och ingående balans 2020 följer av justeringar vid en slutlig avstämning.

Tabell 2

Inkomstår för den utgående balansen av ärenden 2020

GRUPPNR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Summa
TILLSYN	0	0	0	0	0	0	61	61
Anmälan från enskild							44	44
Anmälan från myndighet							0	0
Oklara yrkanden							4	4
Initiativärenden							5	5
Tillsynsprojekt							2	2
Inspektioner							0	0
Ansvarsnämnder							1	1
Ärendeförteckningar							5	5
TRYCK- OCH YTTRANDEFRIH	0	0	0	0	1	7	76	84
Tryck- och yttrandefrihet							59	59
Radio- och tv-lagen							0	0
Rättegångar					1	7	17	25
SKADESTÅND	1	0	0	31	5	43	1 255	1 335
Frihetsberövandelagen							728	728
Personuppgiftsbehandling						2	50	52
Skadeståndslagen						27	443	470
Säkerhetskontroll						2	0	2
Rättegångar	1			31	5	12	15	64
Återkrav frihetsinskränkning								0
Omprovning frihetsinskränkning							19	19
Samråd myndigheter								0
ÖVRIGA RÄTTEG	0	0	0	0	0	0	0	0
INTEGRITET	0	0	0	0	0	0	1	1
Kreditupplysningslagen								0
Inkassolagen							1	1
ÖVRIGT	0	0	0	2	1	3	52	58
JK:s egen verksamhet				2	1	3	23	29
Advokatärenden							5	5
Remisser							23	23
Uppdrag från regeringen							1	1
Skrivelser till regeringen							0	0
Rättegångar							0	0
RÄTTSHJÄLP	0	0	1	0	0	1	55	57
Rättshjälp ersättning							16	16
Begäran om yttrande			1				28	29
Rättegångar						1	11	12
SUMMA	1	0	1	33	7	54	1 500	1 596

Tabell 3

Justitiekanslerns uppfyllelse av verksamhetsmålen per den 31 december 2020 enligt myndighetens verksamhetsplan för 2020

Ärendekategori	Mål	Antal ärenden där målet ej uppfylls	Antal avslutade ärenden totalt under 2020
TILLSYN			
Enkla	Avslutas inom 1 månad	9	589
Remittering eller utredning krävs	Avslutas inom 10 månader	4	52
Ärendeförteckningar	Avslutas senast 30 juni	8	223
Inspektionsärenden	Avslutas inom 6 veckor efter inspektionen	0	0
Tillsynsprojekt	Avslutas inom tre månader efter att underlag inhämtats	0	2
TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET			
	Beslut fattas inom 1 månad	3	304
SKADESTÅND			
Anspråk enligt skadeståndslagen m.m. (gruppnr 4.2, 4.3, 4.3.1, 4.3.2 och 4.4)	Avslutas inom 12 månader	28	1 098
Anspråk enligt frihetsberövandelagen (inklusive omprövningar)	Avslutas inom 4 månader	51	2 122

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	58 223	59 714
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	9	16
Intäkter av bidrag		302	150
Finansiella intäkter	3	0	3
Summa		58 534	59 882
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-40 155	-41 206
Kostnader för lokaler		-6 125	-6 266
Övriga driftskostnader	5	-11 798	-11 607
Finansiella kostnader	6	0	-1
Avskrivningar och nedskrivningar		-455	-803
Summa		-58 534	-59 882
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		98 803	86 802
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	7	446	1 018
Finansiella intäkter	8	80	91
Lämnade bidrag	9	-99 735	-87 303
Saldo		-406	608
Årets kapitalförändring	10	-406	608

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	843	0
Summa		843	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	659	675
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	794	92
Summa		1 453	767
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	15	397	217
Övriga kortfristiga fordringar	16	626	1 021
Summa		1 023	1 237
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	2 015	2 005
Övriga upplupna intäkter	18	0	1
Summa		2 015	2 006
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	4 465	3 903
Summa		4 465	3 903
SUMMA TILLGÅNGAR		9 800	7 913
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	20	1 014	406
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	10	-406	608
Summa		607	1 014
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	275	368
Övriga avsättningar	22	219	147
Summa		493	515
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	23	2 297	659
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	24	1 158	1 336
Leverantörsskulder		699	944
Övriga kortfristiga skulder	25	982	845
Summa		5 136	3 783
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	26	3 563	2 601
Summa		3 563	2 601
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		9 800	7 913

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 01 6:2 Ramanslag							
ap. 1 Justitiekanslern	27	-629	52 550		51 921	-50 976	945
Uo 04 1:13 Ramanslag							
ap. 1 Kostnader för vissa skade- regleringar m.m.	28	156	112 987	-156	112 987	-106 049	6 938
Summa		-473	165 537	-156	164 908	-157 025	7 883

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Justitiekanslerns bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordningen om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 25 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 15 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2018, 78 tkr, har under 2020 inte minskat.

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Justitiekanslern är undantagen från kravet i 3 kap. 1§ andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. I årsredovisningen ska dock översiktligt anges hur verksamheten bedrivits. Detta innebär att Justitiekanslern inte redovisar jämförelsetal mot tidigare år.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Ett uppdrag från regeringen att bevaka statens rätt kommer under 2021 att föranleda kostnader som uppskattas till ungefär 23 mnkr. I anspråket estimeras skadan till 5,2 miljarder, men det slutliga kravet kan bli betydligt högre.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Om den ekonomiska livslängden understiger tre år får anskaffningen ändå klassas som en anläggningstillgång om kostnadsfördelningen över tid annars skulle påverkas väsentligt.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 75 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 10 år, dock längst den återstående hyresperioden.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod och avskrivningen under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Systemapplikationer och licenser
	Datorer och kringutrustning

5 år Egenutvecklade IT-system
Maskiner och tekniska anläggningar

10 år Övriga inventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Ersättningar i tkr
Justitiekansler Mari Heidenborg	1482
Förmån	0
Anders Lindgren, Byråchef Justitiekanslern	1052
Förmån	0
Britt-Mari Lundberg, Byråchef Justitiekanslern	1047
Förmån	0
Daniel Kjellgren, Byråchef Justitiekanslern	1034
Förmån	0
Anna Erman, Byråchef Justitiekanslern	1029
Förmån	0
Anna Falk, april–december, Byråchef Justitiekanslern	439
Förmån	0

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se avsnitt 2.2 i resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

<u>Sjukfrånvaro</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Totalt	4,13%	2,66%
Andel 60 dagar eller mer	76,61%	56,21%
Kvinnor	5,54%	3,20%
Män	0,99%	1,63%
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	3,24%	2,94%
Anställda 50 år -	6,69%	2,52%

Sjukfrånvaro för anställda under 29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i dessa grupper är under tio personer.

Noter (tkr) Resultaträkning

Not	1	Intäkter av anslag	2020	2019
		Intäkter av anslag	58 223	59 714
		Summa	58 223	59 714
		Utgifter i anslagsredovisningen	-157 025	-146 516
		Saldo	-98 803	-86 802
		Saldot består av:		
		Uo 04 1:13 Ramanslag Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Redovisning i transfereringsavsnittet	98 803	86 802
		Summa	98 803	86 802
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
		Intäkter av offentligrättsliga avgifter	9	16
		Summa	9	16
Not	3	Finansiella intäkter	2020	2019
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	2
		Övriga ränteintäkter	0	1
		Summa	0	3
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.		
Not	4	Kostnader för personal	2020	2019
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	24 314	24 887
		Varav lönekostnader ej anställd personal	109	76
		Sociala avgifter	15 234	15 340
		Övriga kostnader för personal	608	978
		Summa	40 155	41 206
Not	5	Övriga driftskostnader	2020	2019
		Reparationer och underhåll	48	71
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	29	8
		Resor, representation, information	87	134
		Köp av varor	289	527
		Köp av tjänster	4 158	3 304
		Advokatkostnader i samband med rättegångar	7 188	7 563
		Summa	11 798	11 607

Not 6	Finansiella kostnader	2020	2019
	Övriga finansiella kostnader	0	1
	Summa	0	1

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.

Not 7	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2020	2019
	Ersättningar från motparter för statens rättegångskostnader	852	410
	Periodiseringskonto, övriga erhållna medel	-406	608
	Summa	446	1 018

Not 8	Finansiella intäkter	2020	2019
	Ränta på ersättningar från motpart för statens rättegångskostnader	80	91
	Summa	80	91

Not 9	Lämnade bidrag	2020	2019
	Ersättning för frihetsinskränkning m.m.	99 735	87 303
	Summa	99 735	87 303

Not 10	Årets kapitalförändring	2020	2019
	Värdering regressfordringar	406	608
	Summa	406	608

Balansräkning

Not 11	Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	205	205
	Summa anskaffningsvärde	205	205
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-205	-205
	Summa ackumulerade avskrivningar	-205	-205
	Utgående bokfört värde	0	0

Not 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2020-12-31	2019-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	412	437
	Årets anskaffningar	904	0
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-25
	Summa anskaffningsvärde	1 316	412
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-412	-431
	Årets avskrivningar	-61	-6
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	25
	Summa ackumulerade avskrivningar	-473	-412
	Utgående bokfört värde	843	0

Not 13 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 244	3 501
Årets anskaffningar	179	169
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-426
Summa anskaffningsvärde	3 423	3 244
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 569	-2 699
Årets avskrivningar	-194	-288
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	418
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 764	-2 569
Utgående bokfört värde	659	675

Not 14 Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 145	7 182
Årets anskaffningar	902	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-1 038
Summa anskaffningsvärde	7 047	6 145
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 053	-6 581
Årets avskrivningar	-200	-509
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	1 038
Summa ackumulerade avskrivningar	-6 253	-6 053
Utgående bokfört värde	794	92
Summa anskaffningsvärde och summa ackumulerade avskrivningar har justerats för 2019		

Not 15 Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	397	217
Summa	397	217

Not 16 Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
Fordringar hos anställda	18	7
Nominell fordran rättgångskostnader	2 139	1 803
Reservation för osäker fordran	-1 531	-789
Summa	626	1 021

Not 17 Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	1 431	1 419
Övriga förutbetalda kostnader	584	586
Summa	2 015	2 005

Not 18 Övriga upplupna intäkter	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna räntor inomstatliga	0	1
Summa	0	1

Not 19 Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	4 042	3 133
Redovisat mot anslag	157 025	146 516
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-156 283	-145 607
	4 784	4 042
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde		
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	78	78
	78	78
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	78	78
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-217	-353
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	6 691	5 647
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-163 155	-151 117
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	156 283	145 607
	-397	-217
Summa Avräkning med statsverket	4 465	3 903

Not 20 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Balanserad kapitalförändring, transfereringar	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2019	406	608	1 014
Rättelser	0	0	0
Ingående balans 2020	406	608	1 014
Föregående års kapitalförändring	608	-608	0
Årets kapitalförändring	0	-406	-406
Summa årets förändring	608	-1 015	-406
Utgående balans 2020	1 014	-406	607

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2020-12-31	2019-12-31
Ingående avsättning	368	0
Årets pensionskostnad	-193	368
Årets pensionsutbetalningar	100	0
Utgående avsättning	275	368

Not 22 Övriga avsättningar	2020-12-31	2019-12-31
-----------------------------------	-------------------	-------------------

Avsättning för lokalt omställningsarbete

Ingående balans	147	73
Årets förändring	71	74
Utgående balans	219	147

Det avsatta beloppet beräknas inte utnyttjas under 2021

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
---------------------------------------	-------------------	-------------------

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	659	1 408
Under året nyupptagna lån	2 093	62
Årets amorteringar	-455	-811
Utgående balans	2 297	659

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 000	3 000
--	-------	-------

Not 24 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
---	-------------------	-------------------

Arbetsgivaravgifter	607	608
Leverantörsskulder andra myndigheter	551	728
Summa	1 158	1 336

Not 25 Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
---	-------------------	-------------------

Personalens källskatt	961	742
Övrigt	21	102
Summa	982	845

Not 26 Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
----------------------------------	-------------------	-------------------

Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	3 183	2 402
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	103	44
Övriga upplupna kostnader	277	155
Upplupna kostnader i transfereringsverksamhet	0	0
Summa	3 563	2 601

Anslagsredovisning

Not 27 Uo 01 6:2 ramanslag ap. 1 Justitiekanslern
--

Beviljad anslagskredit 1 576 tkr

Justitiekanslern får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning 51 514 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslaget är icke räntebärande

Not 28 Uo 04 1:13 ramanslag
ap. 1 Kostnader för vissa skaderegleringar

Beviljad anslagskredit 1 199 tkr

Enligt regeringsbeslutet 2020-06-25 (Ju2020/00572/Å [delvis], Ju2020/02336/LP [delvis]) har Justitiekanslern tilldelats ytterligare 73 000 tkr.

Anslaget är icke räntebärande

	2020	2019
Ersättning till frihetsberövade m.m.		
1. Ersättning för frihetsinskränkning	70 601	80 301
2. Frihetsinskränkning, ombudskostnader	2 049	2 326
3. Frihetsinskränkning, kostnad i samband med rättegång	168	544
Skadestånd m.m. i andra fall		
1. Skadestånd m.m. i övriga ärenden	0	4 132
2. Ombudskostnader investeringstvist	5 556	0
3. Kostnader i samband med statens rättegångar	23 441	4 686
4. Kostnader i samband med rättegång inför internationell domstol m.m.	5 166	2 885
5. Kostnad för förundersökning i brottmål	0	0
Rättegångskostnader, ersättning från motpart	-932	-501
	<hr/>	<hr/>
	106 049	94 372

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	3 000	3 000	4 000	5 000
Utnyttjad	2 297	659	1 408	2 363	2 734
Kontokrediter Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Räntekonto Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	9	16	5	11	13
Anslagskredit					
Beviljad kredit anslag 01 6:2 ap 1	1 576	1 500	1 487	1 462	1 215
Utnyttjad	0	629	0	0	207
Beviljad kredit anslag 04 1:13 ap 1	1 199	1 199	1 199	1 200	3 998
Utnyttjad	0	0	459	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande anslag 01 6:2 ap 1	945	0	1 844	4 938	0
Anslagssparande anslag 04 1:13 ap 1	6 938	156	0	13 664	11 845
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	38	41	41	34	31
Medelantalet anställda (st)*	47	47	48	41	37
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 528	1 441	1 228	1 380	1 333
Kapitalförändring					
Årets	-406	608	-296	80	324
Balanserad	1 014	406	702	622	298

* I beräkningen av medelantalet anställda är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2021-02-22

Mari Heidenborg
justitiekansler